

АВТОРСЬКА ПРОГРАМА ВДОСКОНАЛЕННЯ ТЕОРЕТИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ЮНИХ СПОРТСМЕНІВ У КОЗАЦЬКОМУ ДВОБОЮ

Шандура С. О.

*Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського*

Анотація. Розроблено авторську програму вдосконалення теоретичної підготовленості юних спортсменів у козацькому двобою на етапі початкової підготовки, що включала три компоненти: навчальні картки, інтерактивні домашні завдання он-лайн, спортивні свята.

Ключові слова: теоретична підготовка, навчальні картки, інтерактивні методи, спортивні свята, етап початкової підготовки, козацький двобій.

Summary. Shandura S. O. An Author-Designed Program for Enhancing the Theoretical Preparedness of Young Athletes in Cossack Combat. An author's program for improving the theoretical preparedness of young athletes in Cossack duel at the stage of initial training was developed, which included three components: training cards, interactive online homework, sports holidays.

Keywords: theoretical training, study cards, interactive methods, sports holidays, initial training stage, Cossack duel.

Вступ. У 2001 р. в якості офіційного виду спорту в Україні визнано козацький двобій як система військово-патріотичного та фізичного виховання різних верств населення [8]. Наявний науковий доробок включає сучасні дослідження щодо проблем підготовки спортсменів у козацькому двобою, зокрема, фахівцями розкрито загальні особливості спортивної підготовки у національних видах єдиноборств, в тому числі й у козацькому двобої [3, 4, 5 та ін.], вивчалися проблеми фізичної підготовки юних спортсменів [6, 9 та ін.]. Аналіз окреслених досліджень свідчить про актуальність вивчення проблем підготовки спортсменів у козацькому двобою.

Що стосується теоретичної підготовки спортсменів, то дослідженням цього напрямку займалися В. Богуславська, Ю. Бріскін, М. Пітин [1], О. О. Мітова, В. М. Онищенко [7], І. Губар, В. Богуславська, Д. Балахтін [2] та інші фахівці. Однак, узагальнення даних літературних джерел засвідчило відсутність дослідження проблеми теоретичної підготовки юних спортсменів у національних видах єдиноборств. Зважаючи на це, вважаємо своєчасним і перспективним удосконалення теоретичної підготовленості спортсменів у козацькому двобою на етапі початкової підготовки.

Мета дослідження – розробити й обґрунтувати авторську програму вдосконалення теоретичної підготовленості юних спортсменів у козацькому двобою на етапі початкової підготовки.

Методи дослідження: теоретичний аналіз наукової літератури, педагогічне спостереження, педагогічний експеримент.

Результати дослідження та їх обговорення. Ми розробили авторську програму вдосконалення теоретичної підготовленості, що включала три компоненти (рис. 1): навчальні картки, інтерактивні домашні завдання онлайн, спортивні свята. Отже, розглянемо більш детально кожний з окреслених компонентів.

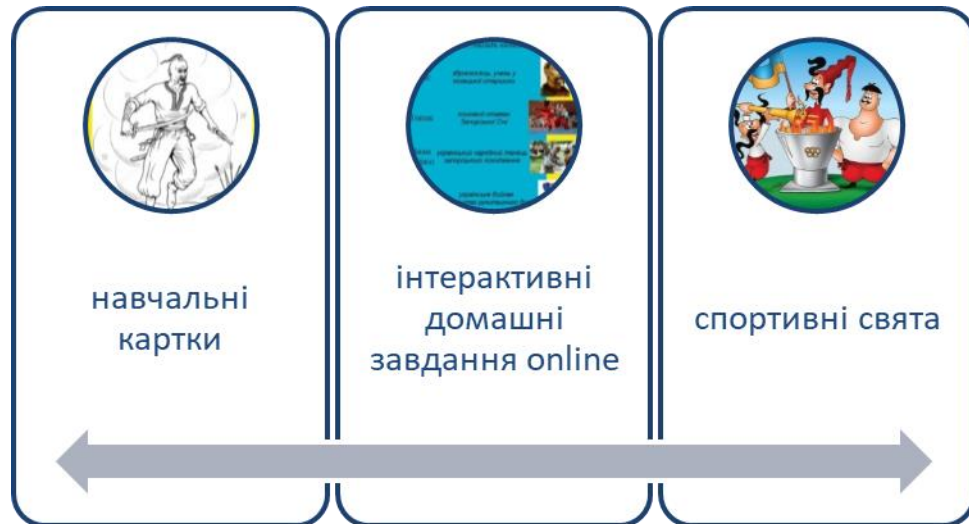

Рис. 1. Зміст авторської програми вдосконалення теоретичної підготовленості юних спортсменів у козацькому двобою на початковому етапі багаторічного вдосконалення

Оскільки юні спортсмени відзначили, що негативно відносяться до лекцій, так як вони залишаються пасивними слухачами, ми доповнили цей метод обов'язковим вирішенням завдань *навчальних карток* із використанням таких інтерактивних методів як робота в парах, робота в групах, кросворд, експертна оцінка, мікрОВикладання тощо. Наприклад, після коротких теоретичних відомостей у форматі лекції досліджуванним пропонувалося вирішити одну з навчальних карток: працюючи в групах знайти переклад запропонованих на англійській мові термінів козацького двобою; розробити кросворд з використанням термінів, що прозвучали в лекції, й обмінятися з партнером для їх вирішення тощо. Всього було розроблено 14 навчальних карток, тобто по 2 до кожного з 7 розділів теоретичної підготовки.

Другим компонентом розробленої авторської програми були *інтерактивні домашні завдання*, що виконувалися онлайн. Для цього в якості допоміжного засобу на платформі Google Sites було створено сайт, що містив такі розділи як «Навчальні картки», «Домашні завдання», «Методичні матеріали з теоретичної підготовки». Тобто, перш за все, всі теоретичні матеріали як-то тексти лекцій і презентації до них викладалися на сайт і були

доступні юним спортсменам з будь-якого пристрою. Юні спортсмени могли вдома разом виконувати домашні завдання по типу «Знайди відповідності» (рис. 2), «Розгадай кросворд» тощо.

Рис. 2. Приклад домашнього завдання 8 по типу «Знайди відповідності»

Третім компонентом розробленої авторської програми були *спортивні свята*, що проводилися в рамках окремих розділів теоретичної підготовки, зокрема, «Веселі старты», «Козацькі забави», «Посвята в козаки», «Український звичай – шлях у майбутнє», «Козацькому роду нема переводу», першість СК «Булат» з козацького двобою, вікторини на різні тематики тощо. Проведення таких свят у рамках розділів теоретичної підготовки сприяло підвищенню мотивації до занять і зацікавлення дітей до набуття теоретичних знань.

Впроваджувалася окреслена авторська програма вдосконалення теоретичної підготовленості юних спортсменів у козацькому двобою впродовж 6 місяців формувального етапу педагогічного експерименту в рамках обсягів теоретичної підготовки, визначених на констатувальному етапі.

Висновки. Розроблено авторську програму вдосконалення теоретичної підготовленості юних спортсменів у козацькому двобою на етапі початкової підготовки, що включала три компоненти: навчальні картки (всього було розроблено 14 навчальних карток із використанням таких інтерактивних методів як робота в парах, робота в групах, кросворд, експертна оцінка, мікрОВикладання тощо), інтерактивні домашні завдання он-лайн (в якості допоміжного засобу на платформі Google Sites було створено сайт, де були посилання на інтерактивні домашні завдання, яких було розроблено 14), спортивні свята (проводилися в рамках окремих розділів теоретичної підготовки, зокрема, «Веселі старты», «Козацькі забави», «Посвята в козаки», «Український звичай – шлях у майбутнє», «Козацькому роду нема переводу» тощо).

Список використаної літератури.

1. Богуславська В., Бріскін Ю., Пітин М. Теоретична підготовка спортсменів у циклічних видах спорту: монографія. Львів: ЛДУФК ім. Івана Боберського, 2021. 339 с.
2. Губар І., Богуславська В., Балахтін Д. Ефективність програми теоретичної підготовленості плавців на етапі початкової підготовки. Фізична культура, спорт та здоров'я нації: збірник наукових праць. 2024. №. 18 (37). С. 85-93.
3. Лаврентьев О., Антоненко С., Головащенко Р., Деркач О., Цвіга А. Оздоровче направлення хортингу. Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 15. 2023. Вип. 12(172). С. 121-127.
4. Литвиненко А. Історія розвитку українських національних видів спортивних єдиноборств. SWorldJournal. 2024. № 3(23-03). С. 96–103.
5. Литвиненко А. Особливості спортивної підготовки у козацькому двобої. Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 15. 2023. Вип. 12(172). С. 127-130.
6. Литвиненко А., Мулик В. Загальна фізична підготовка в українських національних видах спортивних єдиноборств. Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 15. 2024. Вип. 3(175). С. 119-124.
7. Мітова О. О., Онищенко В. М. Засоби та форми теоретичної підготовки дітей першого року навчання у міні-баскетболі. Проблеми та перспективи розвитку науки, освіти і технологій в ХХІ столітті. 2023. С. 50-51.
8. Оніщук Л. М., Коробов П. Національне патріотичне виховання під час тренувального процесу школярів з козацького двобою. Тези 76-ї наукової конференції професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів університету. Полтава: Національний університет "Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка", 2024. Том 2, 14 травня – 23 травня 2024 р. 332-335.
9. Плохих А., Огарь Г. Динаміка спеціальної витривалості бійців групи базової підготовки 13-15 років під впливом програми тренування на основі навчальної програми з козацького двобою. Фізична культура і спорт. Виклики сучасності : зб. ст. наук.-практ. конф., Харків, 25–26 листоп. 2021 р. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди; [редкол.: І. В. Кривенцова (голов. ред.) та ін.]. Харків: ХНПУ, 2021. С. 113-121.